

e-Book

จัดทำโดย นักวิชาการเตรียมสอบข้าราชการ

คู่มือเตรียมสอบ

นักวิเคราะห์นโยบายและแผน

นักวิชาการ

สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

เนื้อหาประกอบด้วย

- ความรู้เกี่ยวกับสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์
- ความรู้เกี่ยวกับตำแหน่งนักวิเคราะห์นโยบายและแผน
- กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

สั่งซื้อได้ที่

www.SheetRam.com

Ins.02-7230950, 02-5141422

085-9679080, 085-9993722, 085-9993740

e-Book

259.-

ขอบเขตเนื้อหา

ส่วนที่ 1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

อัตลักษณ์ และเอกลักษณ์ของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์	7
สัญลักษณ์	7
ปรัชญา	8
ปณิธาน	9
พันธกิจ	9
วัตถุประสงค์	9
เป้าหมายสู่ความสำเร็จ	9
พระราชบัญญัติสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ พ.ศ. 2550	10
แนวข้อสอบพระราชบัญญัติสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ พ.ศ. 2550	32

ส่วนที่ 2 ความรู้เฉพาะตำแหน่ง

นโยบาย	39
แผน (Plan)	50
โครงการ (Program)	75
การบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์	89
กระบวนการของการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์	90
การจัดทำแผนยุทธศาสตร์ตามแนวทางของสำนักงาน ก.พ.ร.	90
การวางแผนเชิงยุทธศาสตร์	106
แนวทางการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ที่มีประสิทธิภาพ	108
ระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์	119
ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับกระบวนการงบประมาณ	119
งบประมาณแผ่นดิน	137
แนวความคิดในการจัดทำงบประมาณแผ่นดิน	148
เทคนิคในการวิเคราะห์งบประมาณแผ่นดิน	150
งบประมาณแบบวางแผนวางโครงการ	156
การติดตามประเมินผลโครงการ (Program Evaluation)	170

การวิจัยและการพัฒนาระบบงาน	186
การวิจัย	186
การบริหารการพัฒนา	192

ส่วนที่ 3 กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ฉบับที่ 11	196
พรฎ.ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.2542	205
พรบ.วิธีการงบประมาณ พ.ศ.2502 และที่แก้ไขเพิ่มเติม	211
ระเบียบการก่องนี้ผูกพันข้ามปีงบประมาณ พ.ศ.2534 และที่แก้ไขเพิ่มเติม	224
ระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณ พ.ศ.2548 และที่แก้ไขเพิ่มเติม	227
แนวข้อสอบพรฎ.ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.2542	242
แนวข้อสอบพรบ.วิธีการงบประมาณ พ.ศ.2502 และที่แก้ไขเพิ่มเติม	256
แนวข้อสอบระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณ พ.ศ.2548 และที่แก้ไขเพิ่มเติม	259
แนวข้อสอบ วิเคราะห์นโยบายและแผน	263

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

นาม“บัณฑิตพัฒนศิลป์”เป็นนามที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี องค์อุปถัมภ์มรดกศิลปวัฒนธรรมไทย โปรดเกล้าฯ พระราชทาน เมื่อวันที่ 27 มีนาคม พ.ศ. 2540 ซึ่งหมายถึงสถาบันผลิตบัณฑิตทางศิลปะแห่งความเจริญ เป็นการยกระดับการศึกษาด้านดุริยางคศิลป์และช่างศิลป์เพื่อนำศิลปะมาพัฒนาตนเอง สังคม และประเทศชาติ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์เดิมเป็นสถาบันอุดมศึกษาในสังกัดกรมศิลปากร กระทรวงศึกษาธิการ ได้รับการสถาปนาขึ้นตามพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ พ.ศ.2541 โดยมีบทบาทหน้าที่ในการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรีด้านนาฏศิลป์ ดุริยางคศิลป์ คีตศิลป์ และช่างศิลป์ทั้งไทยและสากล ในการดำเนินการจัดตั้งสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์นั้นได้เริ่มตั้งแต่ พ.ศ. 2541 โดยกรมศิลปากร ได้พยายามผลักดันเรื่องยกระดับการศึกษาระดับปริญญาตรีวิชาชีพพิเศษด้านนี้ขึ้น

จนกระทั่งเมื่อวันที่ 2 พฤศจิกายน พ.ศ.2541 มีการประกาศจัดตั้งสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ในราชกิจจานุเบกษา และมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 3 พฤศจิกายน พ.ศ.2541เป็นต้นมา โดยให้สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ เป็นสถาบันอุดมศึกษาในสังกัดกรมศิลปากร ตามพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี ในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ พ.ศ. 2541 อันเป็นการยกระดับการศึกษาระดับปริญญาตรีเฉพาะด้านศิลปวัฒนธรรมให้สูงขึ้นถึงระดับปริญญา โดยเปิดดำเนินการสอนครั้งแรกใน 3 คณะวิชา คือ คณะศิลปวิจิตร คณะศิลปนาฏดุริยางค์ และคณะศิลปศึกษา ตั้งแต่วันที่ 4 มิถุนายน พ.ศ. 2542 เป็นหลักสูตรปริญญาตรี (ต่อเนื่อง 2 ปี) สำหรับผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรนาฏศิลป์ชั้นสูง (ปนส.) จากวิทยาลัยนาฏศิลป์ทุกแห่ง และผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรศิลปกรรมวิชาชีพชั้นสูง (ศ.ปวส.) จากวิทยาลัยช่างศิลป์ทุกแห่งในปีการศึกษา 2547 ได้ขยายการผลิตบัณฑิต โดยเปิดสอนหลักสูตรปริญญาตรี(4 ปี)ในคณะศิลปวิจิตร และคณะศิลปนาฏดุริยางค์ เปิดหลักสูตรปริญญาตรี (5 ปี) ในคณะศิลปศึกษา และเปิดห้องเรียนเครือข่ายคณะศิลปศึกษาในวิทยาลัยนาฏศิลป์ทุกแห่งในภูมิภาค ในปีการศึกษา 2548 คณะศิลปวิจิตรได้ขยายการผลิตบัณฑิตและเปิดห้องเรียนเครือข่ายในวิทยาลัยช่างศิลป์สุพรรณบุรี และปีการศึกษา 2554เปิดห้องเรียนเครือข่ายเพิ่มขึ้นที่วิทยาลัยช่างศิลป์ และในปีการศึกษา 2550 คณะศิลปนาฏดุริยางค์ ได้ขยายการผลิตบัณฑิตและห้องเรียนเครือข่ายในวิทยาลัยนาฏศิลป์ภาพสินธุ์ และวิทยาลัยนาฏศิลป์ร้อยเอ็ด

ปัจจุบัน สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์เป็นสถานศึกษาในสังกัดกระทรวงวัฒนธรรม ดำเนินการตามพระราชบัญญัติสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์พ.ศ.2550 ซึ่งประกาศ

อัตลักษณ์ และเอกลักษณ์ของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

อัตลักษณ์สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ คือ สืบสาน สร้างสรรค์งานศิลป์
 อัตลักษณ์ของบัณฑิตสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ คือ มืออาชีพงานศิลป์
 เอกลักษณ์สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ คือ เป็นผู้นำด้านงานศิลป์

สัญลักษณ์

“สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์” เป็นนามพระราชทานที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พระราชทานแก่สถาบัน ซึ่งหมายถึง สถาบันผลิตบัณฑิตทางศิลปะแห่ง ความเจริญ เป็นการยกระดับการศึกษาด้านดุริยางคศิลป์ และช่างศิลป์เพื่อนำศิลปะมาพัฒนา ตนเอง สังคม และประเทศไทย เครื่องหมายของสถาบันฯ เป็นรูปพระพิฆเนศวร์ประทับ นั่งในลักษณะเฉียงเล็กน้อยในกรอบวงกลม ด้านบนมีลวดลายไทยยกสูง ด้านล่างกรอบเป็น แถบริบบิ้น ภายในมีชื่อ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

สี ประจำสถาบัน สีเขียว

สี ประจำคณะศิลปวิจิตร สีชมพู

สี ประจำคณะศิลปนาฏดุริยางค์ สีแสด

สี ประจำคณะศิลปศึกษา สีฟ้า

ความหมายของตราประจำสถาบัน พระ คเณศเป็นเทพเจ้าของอินเดีย นับถือกันว่าเป็นเทพเจ้าแห่งศิลปะวิทยาการทั้งปวง ซึ่งหมายรวมถึงความเป็นเจ้าแห่งสติปัญญา ความรู้ ความสามารถ ความกล้าหาญตลอด จนเป็นผู้พิทักษ์ไว้ซึ่งความยุติธรรม นอกจากนี้ชาวฮินดู ยังคงให้ความ สำคัญกับพระคเณศในฐานะเป็นเทพประจำความขัดข้องและเป็นผู้อำนวยความสะดวกสำเร็จให้ แก่กิจการต่างๆ อีกด้วย ดังนั้นพระคเณศจึงได้นามเฉพาะว่า “ วิฆเนศวร” หมายถึงผู้เป็นใหญ่ใน ความขัดข้องหรืออุปสรรค และ “ สิทธิดา” หมายถึงผู้อำนวยความสะดวกสำเร็จผล ด้วยเหตุที่พระคเณศมีคุณสมบัติและความสำคัญดังกล่าว ชาวฮินดูจึงคติเชื่อกันว่าเมื่อจะประกอบพิธีกรรมในลัทธิศาสนา หรือศึกษาเล่าเรียนศิลปวิทยาการต้องกล่าวคำ

แนวข้อสอบพระราชบัญญัติสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ พ.ศ. 2550

5. กรรมการสถาบันที่เลือกจากผู้ดำรงตำแหน่งรองอธิการบดี คณบดีผู้อำนวยการสำนัก ผู้อำนวยการวิทยาลัย ผู้อำนวยการศูนย์ หรือหัวหน้าส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ มีจำนวนกี่คน

ก. สองคน

ข. สามคน

ค. สี่คน

ง. ห้าคน

ตอบ ค. สี่คน

กรรมการสภาสถาบันจำนวนสี่คน ซึ่งเลือกจากผู้ดำรงตำแหน่งรองอธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการสำนัก ผู้อำนวยการวิทยาลัย ผู้อำนวยการศูนย์ หรือหัวหน้าส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ

6. กรรมการสภาสถาบัน ซึ่งเลือกจากคณาจารย์ประจำสถาบันข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาของสถาบัน มีจำนวนกี่คน

ก. สามคน

ข. สี่คน

ค. ห้าคน

ง. หกคน

ตอบ ก. สามคน

กรรมการสภาสถาบันจำนวนสามคน ซึ่งเลือกจากคณาจารย์ประจำสถาบันข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาของสถาบัน

7. กรรมการสภาสถาบันผู้ทรงคุณวุฒิ มีจำนวนกี่คน

ก. เก้าคน

ข. สิบเอ็ดคน

ค. สิบสามคน

ง. สิบห้าคน

ตอบ ค. สิบสามคน

กรรมการสภาสถาบันผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนสิบสามคน ซึ่งจะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้งจากบุคคลภายนอกสถาบันโดยคำแนะนำของนายกสภาสถาบัน

8. ประธานสภาวิชาการ คือผู้ใด

ก. นายกสภาวิชาการ

ข. ประธานสภาวิชาการ

ค. ผู้อำนวยการสำนัก

ง. ผู้อำนวยการศูนย์

ตอบ ข. ประธานสภาวิชาการ

9.กรรมการสภาวิชาการ ซึ่งเลือกจากผู้อำนวยการสำนัก มีจำนวนไม่เกินเท่าใด

ก. ไม่เกินสามคน

ข. ไม่เกินห้าคน

ค. ไม่เกินเจ็ดคน

ง. ไม่เกินเก้าคน

ตอบ ข. ไม่เกินห้าคน

กรรมการสภาวิชาการจำนวนไม่เกินห้าคน ซึ่งเลือกจากผู้อำนวยการสำนัก ผู้อำนวยการ วิทยาลัย ผู้อำนวยการศูนย์ หรือหัวหน้าส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ

10. กรรมการสภาวิชาการ ซึ่งเลือกจากคณาจารย์ประจำสถาบันข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาของสถาบันมีจำนวนไม่เกินกี่คน

ก. ไม่เกินสามคน

ข. ไม่เกินห้าคน

ค. ไม่เกินเจ็ดคน

ง. ไม่เกินเก้าคน

ตอบ ข. ไม่เกินห้าคน

กรรมการสภาวิชาการจำนวนไม่เกินห้าคน ซึ่งเลือกจากคณาจารย์ประจำสถาบัน ข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาของสถาบัน

11.กรรมการสภาวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่เกินกี่คน ซึ่งแต่งตั้งจากผู้ซึ่งเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการการอุดมศึกษาจำนวนหนึ่งคน และบุคลากรภายนอกที่มีความรู้และความเชี่ยวชาญในด้านนาฏศิลป์ ดุริยางคศิลป์ คีตศิลป์ ช่างศิลป์ หรือด้านศิลปวัฒนธรรม ในท้องถิ่นอย่างน้อยด้านละหนึ่งคน

ก. ไม่เกินสามคน

ข. ไม่เกินห้าคน

ค. ไม่เกินเจ็ดคน

ง. ไม่เกินเก้าคน

ตอบ ง. ไม่เกินเก้าคน

กรรมการสภาวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่เกินเก้าคน ซึ่งแต่งตั้งจากผู้ซึ่งเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการการอุดมศึกษาจำนวนหนึ่งคน และบุคลากรภายนอกที่มีความรู้และความเชี่ยวชาญในด้านนาฏศิลป์ ดุริยางคศิลป์ คีตศิลป์ ช่างศิลป์ หรือด้านศิลปวัฒนธรรมในท้องถิ่นอย่างน้อยด้านละหนึ่งคน

12. อธิการบดีมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละกี่ปี

ก. สองปี	ข. สามปี
ค. สี่ปี	ง. แปดปี

ตอบ ค. สี่ปี

13. ผู้ดำรงตำแหน่งอธิการบดี จะรักษาการแทนตำแหน่งอื่นอีกหนึ่งตำแหน่งก็ได้ แต่ต้องไม่เกินกี่วัน

ก. สามสิบวัน	ข. หกสิบวัน
ค. เก้าสิบวัน	ง. หนึ่งร้อยแปดสิบวัน

ตอบ ง. หนึ่งร้อยแปดสิบวัน

ผู้ดำรงตำแหน่งอธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการ หัวหน้าภาควิชาและหัวหน้าส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะหรือภาควิชา รวมทั้งผู้ดำรงตำแหน่งรองและผู้ช่วยของตำแหน่งดังกล่าว จะดำรงตำแหน่งดังกล่าวเกินหนึ่งตำแหน่งในขณะเดียวกันมิได้ ผู้ดำรงตำแหน่งอยู่หนึ่งตำแหน่งแล้ว จะรักษาการแทนตำแหน่งอื่นอีกหนึ่งตำแหน่งก็ได้ แต่ต้องไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวัน

14. ข้อใดไม่ใช่ตำแหน่งทางวิชาการประจำสถาบัน

ก. ครู	ข. ผู้ช่วยศาสตราจารย์
ค. รองศาสตราจารย์	ง. อาจารย์

ตอบ ก. ครู

คณาจารย์ประจำสถาบันมีตำแหน่งทางวิชาการ ดังนี้

- (1) ศาสตราจารย์
- (2) รองศาสตราจารย์
- (3) ผู้ช่วยศาสตราจารย์
- (4) อาจารย์

15. ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษ มีอักษรย่อว่า

ก. ผช.รศ.(พิเศษ)	ข. ผศ.(พิเศษ)
ค. ผช.ศ.(พิเศษ)	ง. ศ.(พิเศษ)

ตอบ ข. ผศ.(พิเศษ)

การใช้คำนำหน้านามตามความในวรรคหนึ่งให้ใช้อักษรย่อดังนี้

ศาสตราจารย์	ใช้อักษรย่อ ศ.
ศาสตราจารย์พิเศษ	ใช้อักษรย่อ ศ.(พิเศษ)
ศาสตราจารย์เกียรติคุณ	ใช้อักษรย่อ ศ.(เกียรติคุณ)
รองศาสตราจารย์	ใช้อักษรย่อ รศ.
รองศาสตราจารย์พิเศษ	ใช้อักษรย่อ รศ.(พิเศษ)
ผู้ช่วยศาสตราจารย์	ใช้อักษรย่อ ผศ.
ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษ	ใช้อักษรย่อ ผศ.(พิเศษ)

16. ปริณญามีกี่ชั้น

ก. สองชั้น	ข. สามชั้น
ค. สี่ชั้น	ง. ห้าชั้น

ตอบ ข. สามชั้น

17. ปริญาโท มหาบัณฑิต มีอักษรย่อว่า

ก. มบ.	ข. ม.
ค. ปม.	ง. ปบ.

ตอบ ข. ม.

ปริณญามีสามชั้น คือ

- ปริญญาเอก เรียกว่า ดุษฎีบัณฑิต ใช้อักษรย่อ ด.
 ปริญญาโท เรียกว่า มหาบัณฑิต ใช้อักษรย่อ ม.
 ปริญญาตรี เรียกว่า บัณฑิต ใช้อักษรย่อ บ.

18. ผู้ใดใช้ตรา เครื่องหมาย สัญลักษณ์ ครุวิทยฐานะ เข็มวิทยฐานะ โดยไม่มีสิทธิที่จะใช้ ต้องระวางโทษอย่างไร

ก. จำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
ข. จำคุกไม่เกินสองเดือน หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
ค. จำคุกไม่เกินห้าเดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
ง. จำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
- ตอบ ง. จำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ขั้นตอนการวางแผน (Planning Processes)

กล่าวโดยสรุป ขั้นตอนทั้งหลายในการวางแผนอาจจำแนกย่อยๆ ได้ 3 กระบวนการ ได้แก่

1. **ขั้นเตรียมการ** เป็นการกำหนดเค้าโครงกลยุทธ์ของแผน ซึ่งมีกิจกรรมสำคัญๆ ได้แก่

- 1) การกำหนดวัตถุประสงค์ของแผน
- 2) การกำหนดแนวทางของแผน

2. **ศึกษาวิเคราะห์สถานการณ์** เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์ความถูกต้องของงานในขั้นเตรียมการ ซึ่งข้อมูลในการวางแผนอาจจำแนกได้เป็น 2 กลุ่ม คือ

- 1) ความเป็นจริง (Fact) เกี่ยวกับข้อมูลที่ต้องใช้ในการวางแผน
- 2) ความโน้มเอียง (Trend) เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของข้อมูลที่ต้องใช้

ในการวางแผนในอนาคต

3. **ลงมือวางแผน** หลังจากกำหนดความถูกต้องของแผนได้แล้วจึงลงมือเขียนแผนให้ถูกต้องตามรูปแบบที่ควรจะเป็นของแผนงาน โดยต้องกำหนดรายละเอียดให้ชัดเจนว่าจะทำที่ไหน เมื่อไหร่ อย่างไร เป็นต้น

นอกจากนี้กระบวนการหรือขั้นตอนของการวางแผนนั้น ยังสามารถแบ่งได้เป็น 2 ระยะ คือ

- 1) การวางแผนกลยุทธ์ (Strategic Planning Process)
- 2) การวางแผนดำเนินการ (Operational Planning Process)

อย่างไรก็ตาม มีนักวิชาการหลายท่านได้เสนอแนะขั้นตอนการวางแผนอย่างละเอียดต่างๆ กันไป ซึ่งจะยกตัวอย่างดังต่อไปนี้

1. กระบวนการวางแผนตามทัศนะของ ศ. Le Breton มี 14 ขั้นตอน คือ

1. **พิจารณาถึงความจำเป็นที่จะต้องมีการวางแผน** ว่ามีความจำเป็นมากน้อยขนาดไหนที่จะต้องมีการกำหนดแผนเพื่อนำมาปฏิบัติ

โดยปกติต้องมั่นใจว่าการวางแผนจะต้องเป็นเรื่องสำคัญ และไม่มีวิธีอื่นใดจะช่วยแก้ไขปัญหามีประสิทธิภาพได้มากกว่าการวางแผน จึงจะมีการวางแผน ทั้งนี้เพราะการวางแผนต้องเสียค่าใช้จ่าย กำลังงาน ต้องใช้เวลามาก และมีขั้นตอนที่ยุงยากหลายขั้นตอน

2. กำหนดวัตถุประสงค์ของแผน คือ การกำหนดว่าเราจะแก้ปัญหาอันนั้นให้บรรลุจุดมุ่งหมายได้อย่างไร โดยจะกำหนดเป็นวัตถุประสงค์หลักๆ สำคัญๆ ของแผนเท่านั้น

3. กำหนดเค้าโครงของแผนอย่างกว้าง ๆ เป็นการกำหนดกรอบ ขอบเขต ทิศทางและแนวทางของแผน ได้แก่ การกำหนดปัจจัยหลักๆ ของแผน เช่น กำลังคน งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ที่สำคัญๆ ระยะเวลาโดยประมาณ เป็นต้น

ข้อสังเกต ในกระบวนการวางแผนของ Le Breton นั้น ในขั้นตอนที่ 1 – 3 ถือได้ว่าเป็นขั้นตอนการวางกลยุทธ์ของแผน ซึ่งเป้าหมายที่สำคัญที่สุดของการวางกลยุทธ์ของแผนก็คือ การกำหนดกรอบเค้าโครงของแผนนั่นเอง

4. เสนอเค้าโครงของแผนเพื่ออนุมัติ เป็นการขออนุมัติหลักการของแผน เป็นการเขียนแผนอย่างเป็นรูปเป็นร่าง (เขียนแผนครั้งที่ 1) แต่มีข้อมูลเป็นเบื้องต้นเท่านั้น แผนจึงยังไม่สมบูรณ์

5. เตรียมเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบในการวางแผน โดยมีการแบ่งงานและมอบหมายความรับผิดชอบ ซึ่งขึ้นอยู่กับความจำเป็นว่าแผนใหญ่ขนาดไหน จะต้องใช้ผู้ชำนาญการทางใด มากน้อยเพียงใด

ข้อสังเกต ในกระบวนการวางแผนของ Le Breton เมื่อแผนได้รับอนุมัติหลักการในขั้นที่ 4 แล้ว สิ่งที่จะต้องทำในขั้นที่ 5 นี้ก็คือ หาผู้ร่วมงานนั่นเอง

6. กำหนดเค้าโครงและรูปร่างของแผนโดยละเอียด เป็นการนำเค้าโครงที่ขออนุมัติหลักการแล้วมากำหนดรายละเอียด โดยพยายามแบ่งงานในแผนออกเป็นกลุ่มๆ หรือเป็นส่วนๆ

ข้อสังเกต ในกระบวนการวางแผนของ Le Breton จะต้องกำหนดเค้าโครงของแผนถึง 2 ครั้ง คือ ครั้งแรกเป็นการกำหนดเค้าโครงของแผนอย่างกว้างๆ (ขั้นตอนที่ 3) และครั้งที่ 2 เป็นการกำหนดเค้าโครงของแผนโดยละเอียด (ขั้นตอนที่ 6)

7. ติดต่อประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการวางแผน เพื่อขอความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ซึ่งอาจเป็นการขอข้อมูล บุคลากร หรืออื่นๆ

8. เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวางแผนอย่างละเอียดถี่ถ้วน เพื่อกำหนดแผนให้ชัดเจนต่อไป ซึ่งข้อมูลที่เก็บจะมาจาก 2 แหล่ง คือ

- ข้อมูลจากแหล่งปฐมภูมิ (Primary Source)
- ข้อมูลจากแหล่งทุติยภูมิ (Secondary Source)

9. ประเมินข้อมูล โดยการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของข้อมูล พิจารณาความครบถ้วน ถูกต้อง เชื่อถือได้ พร้อมทั้งประมวลผลเพื่อจัดหมวดหมู่ของข้อมูล

การวางแผนเชิงยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์ หมายถึง แนวทางในการบรรลุจุดหมายของหน่วยงาน ดังนั้นจุดหมายจึงเป็นสิ่งที่สำคัญยิ่งในการจัดทำยุทธศาสตร์ โดยผู้จัดทำจำเป็นต้องกำหนดจุดหมายของหน่วยงานให้ชัดเจน เพื่อให้ยุทธศาสตร์ที่ได้ออกมานั้นตรงตามความต้องการและดำเนินไปในทิศทางที่ถูกต้อง

ขั้นตอนแรกในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ คือ ขั้นตอนของการกำหนดพันธกิจ (mission)

พันธกิจ หมายถึง กรอบ หรือขอบเขตการดำเนินงานของหน่วยงาน การกำหนดพันธกิจ สามารถทำได้โดย นำภารกิจ (หรือหน้าที่ความรับผิดชอบ) แต่ละข้อที่หน่วยงานได้รับมอบหมายตั้งแต่แรกก่อตั้ง มาเป็นแนวทาง ทั้งนี้ ผู้จัดทำต้องกำหนดให้ชัดเจนว่าพันธกิจแต่ละข้อมีความหมายครอบคลุมขอบเขตแค่ไหน และแต่ละข้อมีความแตกต่างกันอย่างไร เพื่อให้การจัดทำแผนยุทธศาสตร์ในขั้นตอนต่อไปเป็นไปอย่างสะดวกและถูกต้อง

ขั้นตอนต่อมา คือ ขั้นตอนของการกำหนดวิสัยทัศน์ (vision) ให้กับหน่วยงาน

วิสัยทัศน์ หมายถึง สิ่งที่เราต้องการให้หน่วยงานเป็น ภายในกรอบระยะเวลาหนึ่ง ๆ โดยการจัดทำวิสัยทัศน์ของหน่วยงาน ควรกระทำเมื่อเราได้กำหนดพันธกิจของหน่วยงานเป็นที่เรียบร้อยแล้ว จากนั้น จึงนำพันธกิจทั้งหมด มาพิจารณาในภาพรวม ว่าหน่วยงานจำเป็นต้องดำเนินการในเรื่องใดบ้าง และเพื่อให้หน่วยงานสามารถบรรลุพันธกิจได้ครบถ้วนทุกข้อ หน่วยงานต้องมีความเป็นเลิศในด้านใด หรือควรมุ่งเน้นไปในทิศทางใด

ขั้นตอนที่สาม คือ การกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ (strategy issue)

ประเด็นยุทธศาสตร์ หมายถึง ประเด็นหลักที่ต้องคำนึงถึง ต้องพัฒนา ต้องมุ่งเน้น ประเด็นยุทธศาสตร์นี้สามารถทำได้โดยการนำพันธกิจแต่ละข้อมาพิจารณาว่าในพันธกิจแต่ละข้อนั้นหน่วยงานต้องการดำเนินการในประเด็นใดเป็นพิเศษและหลังจากได้ดำเนินการดังกล่าวเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ต้องการให้เกิดผลการเปลี่ยนแปลงในทิศทางใด

ทั้งนี้ ในการจัดทำประเด็นยุทธศาสตร์ของแต่ละหน่วยงานนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องนำแผนบริหารราชการแผ่นดินของกระทรวงต้นสังกัดมาเป็นหลักประกอบการพิจารณาด้วย

ขั้นตอนที่สี่ คือ การกำหนดเป้าประสงค์ (goal) ของแผนยุทธศาสตร์

เป้าประสงค์ หมายถึง สิ่งที่หน่วยงานปรารถนาจะบรรลุ โดยต้องนำประเด็นยุทธศาสตร์มาพิจารณาว่า หากสามารถดำเนินการจนประสบความสำเร็จตามประเด็น

ยุทธศาสตร์แต่ละข้อแล้ว ใครเป็นผู้ได้รับผลประโยชน์ และได้รับประโยชน์อย่างไร ยกตัวอย่างเช่น เป้าประสงค์ของกรมสรรพากร ประการหนึ่ง คือ รัฐมีรายได้จากการจัดเก็บภาษีเพียงพอในการพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ จากตัวอย่างนี้ ผู้ได้รับประโยชน์ คือ ภาครัฐ โดยได้ประโยชน์คือ สามารถจัดเก็บภาษีได้มากพอที่จะนำไปพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ ได้ นั่นเอง

ขั้นตอนที่ห้า คือขั้นตอนของการสร้างตัวชี้วัด (Key Performance Identification)

ตัวชี้วัด หมายถึง สิ่งที่จะเป็นตัวบ่งชี้ว่าหน่วยงานสามารถปฏิบัติงานบรรลุเป้าประสงค์ที่วางไว้ได้หรือไม่ ขั้นตอนนี้ เราจะต้องพิจารณาหาปัจจัยที่เป็นตัวบ่งชี้ดังกล่าว และต้องใช้ถ้อยคำที่ชัดเจน ทั้งในแง่ของคำจำกัดความและการระบุขอบเขต เช่น “จำนวนสมาชิกที่เข้าร่วมโครงการในหนึ่งเดือน” เป็นต้น โดยตัวชี้วัดนี้จะถูกนำมาเป็นหลักในการกำหนดค่าเป้าหมายในลำดับต่อไป

ขั้นตอนที่หก คือ ขั้นตอนของการกำหนดค่าเป้าหมาย (target)

ค่าเป้าหมาย หมายถึง ตัวเลข หรือค่าของตัวชี้วัดความสำเร็จ ที่หน่วยงานต้องการบรรลุขั้นตอนนี้ เป็นขั้นตอนของการกำหนด หรือ ระบุว่า ในแผนงานนั้น ๆ หน่วยงานต้องการทำอะไร ให้ได้เป็นจำนวนเท่าไร และภายในกรอบระยะเวลาเท่าใด จึงจะถือว่าบรรลุเป้าหมาย เช่น ต้องผลิตนักสังคมสงเคราะห์เพิ่มเป็นจำนวน 1,250 คน ภายในระยะเวลา 5 ปี เป็นต้น

ขั้นตอนสุดท้าย คือ ขั้นตอนของการกำหนดกลยุทธ์ (strategy)

กลยุทธ์ หมายถึง สิ่งที่หน่วยงานจะดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์ โดย กลยุทธ์นี้ จะกำหนดขึ้นจากการพิจารณาปัจจัยแห่งความสำเร็จ (critical success factors) เป็นสำคัญ กล่าวคือ ต้องพิจารณาว่าในการที่จะบรรลุเป้าประสงค์ข้อหนึ่ง ๆ นั้น มีปัจจัยใดบ้างที่มีผลต่อความสำเร็จ และเราจำเป็นต้องทำอย่างไร จึงจะไปสู่จุดนั้นได้

ในส่วนของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์นั้น เป็นกระทรวงที่มีลักษณะภาระงานแตกต่างจากหน่วยงานอื่น กล่าวคือ ลักษณะภาระงานของกระทรวงเป็นงานที่อยู่ในภาคตัดตามขวาง (across the sector) จำเป็นต้องคาบเกี่ยว หรือเกี่ยวข้องกับภาระงานของหน่วยงานอื่นหลาย ๆ หน่วยงานอยู่เสมอ ดังนั้น การทำงานของข้าราชการผู้สังกัดกระทรวงนี้ จึงต้องอาศัยการบูรณาการงาน และการทำงานร่วมกับหน่วยงานเป็นหลัก

ในการบูรณาการงานระหว่างหน่วยงาน จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการแบ่งขอบเขตภาระงานของแต่ละหน่วยงานให้ชัดเจน เพื่อป้องกันความซ้ำซ้อน การก้าวก่าย และการเกี่ยว

งบประมาณแผ่นดิน

ความหมายของงบประมาณแผ่นดิน

คำว่า "Budget" ในสมัยโบราณนั้น หมายถึง กระเป๋าหนังใบใหญ่ ๆ ซึ่งเสนาบดีกระทรวงการคลังของอังกฤษใช้เป็นที่ใช้เอกสารทางการเงินที่แสดงรายรับและรายจ่ายของรัฐเพื่อแถลงต่อสภา

ส่วนงบประมาณตามความหมายของพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน คือ บัญชีหรือจำนวนเงินที่รวมกะกำหนดรายรับรายจ่ายเพื่อรายการและวัตถุประสงค์ต่าง ๆ ซึ่งจะประกอบด้วยรายการค่าใช้จ่าย (เช่น เงินเดือน ครุภัณฑ์ ค่าใช้จ่าย ฯลฯ) และวัตถุประสงค์ (เช่น การเศรษฐกิจ การศึกษา การป้องกันประเทศ ฯลฯ) และมีตัวเลขแนบอยู่ด้วยทุกรายการหรือทุกวัตถุประสงค์

ในยุคที่มีความเชื่อว่างบประมาณแผ่นดินเป็นเครื่องมือของฝ่ายนิติบัญญัติในการควบคุม และตรวจสอบการดำเนินงานของรัฐบาล งบประมาณแผ่นดิน หมายถึง รายละเอียดของบัญชีที่แสดงประเภทของการใช้จ่ายเงินของรัฐ

ในยุคที่มีความเชื่อว่างบประมาณเป็นเครื่องมือในการควบคุมประสิทธิภาพในการใช้จ่ายเงินของรัฐ งบประมาณแผ่นดิน หมายถึง แผนการของโครงการใด ๆ ของรัฐในรูปของตัวเงินที่แสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพของการใช้เงินในโครงการนั้น ๆ ในช่วงระยะเวลาที่แน่นอน

การบริหารราชการในระบบประชาธิปไตยโดยรัฐสภา นั้น ประชาชนจะมอบอำนาจในการตัดสินใจโดยผ่านทางรัฐสภา ดังนั้นงบประมาณแผ่นดินจึงจำเป็นต้องได้รับการเห็นชอบจากรัฐสภาก่อนที่จะนำไปใช้

สรุป งบประมาณแผ่นดินจะมีคุณลักษณะ ดังนี้

- 1) เป็นกฎหมายหลัก
- 2) เป็นกลไกที่สำคัญทางการเมือง
- 3) เป็นแผนทางการเงินหรือเป็นเอกสารทางการเงินที่แสดงถึงรายรับและรายจ่ายของแผ่นดิน
- 4) มีลักษณะเพิ่มขึ้นทุก ๆ ปี
- 5) เป็นแขนงหนึ่งของวิชาการคลังสาธารณะ (Public Finance)

ความแตกต่างระหว่างงบประมาณแผ่นดินกับงบประมาณเอกชน

1. ความแตกต่างในเรื่องของการกำหนดรายรับ

- เอกชนมีแหล่งรายรับที่จำกัด และขึ้นอยู่กับความสามารถในการหารายได้จากการขายสินค้าและบริการของตน

- รัฐบาลมีแหล่งรายรับที่กว้างขวาง มีอำนาจในการออกกฎหมายเพื่อจัดเก็บภาษีอากรจากประชาชนทั่วประเทศ และสามารถเปลี่ยนแปลงอัตราภาษี

2. ความแตกต่างในเรื่องวัตถุประสงค์ในการจัดทำงบประมาณ

- เอกชนจะคำนึงถึงผลกำไรและความอยู่รอดเป็นเครื่องมือประกอบการตัดสินใจในการจัดสรรงบประมาณ

- รัฐบาลจะคำนึงถึงความต้องการ และความพึงพอใจของประชาชนเป็นเครื่องมือประกอบการตัดสินใจ

3. ความแตกต่างในเรื่องลักษณะของสินค้าและบริการ

- สินค้าและบริการของเอกชนมีลักษณะเป็นสินค้าส่วนตัว (Private Goods) ซึ่งจะมีมูลค่าที่วัดได้ด้วยกลไกราคา (Price Mechanism)

- สินค้าและบริการของรัฐบาลมีลักษณะเป็นสินค้าสาธารณะ (Public Goods) เช่น กิจกรรมการป้องกันประเทศ การรักษาความสงบภายใน การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ เป็นต้น

4. ความแตกต่างในลักษณะของการเป็นเจ้าของกิจการ

- เงินงบประมาณของเอกชน เกิดจากความสามารถในการหารายได้ของธุรกิจนั้น ๆ ดังนั้นผู้ลงทุนจึงเป็นเจ้าของกิจการที่แท้จริง เมื่อผู้ลงทุนไม่พอใจก็สามารถถอนทุนคืนได้

- เงินงบประมาณแผ่นดินเป็นเงินที่ได้มาจากภาษีอากรของประชาชน และจากการกอบนี้สาธารณะ ดังนั้นประชาชนจึงเป็นเจ้าของกิจการที่แท้จริง และถูกบังคับให้เป็นเจ้าของโดยไม่อาจถอนทุนคืนได้

5. ความแตกต่างในลักษณะของการรวมอำนาจและการกระจายอำนาจ

- งบประมาณเอกชนมีกระบวนการจัดทำในลักษณะที่รวมอำนาจ โดยผู้บริหารระดับสูงของกิจการจะเป็นผู้จัดทำงบประมาณ

- งบประมาณแผ่นดินมีกระบวนการจัดทำที่มีลักษณะการกระจายอำนาจ คือ จะให้ผู้บริหารระดับต้นเป็นผู้เสนอโครงการต่าง ๆ ผ่านสายการบังคับบัญชาไปยังผู้บังคับบัญชาในระดับสูง

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555–2559)

แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 ทุกภาคส่วนในสังคมไทยเห็นพ้องร่วมกันน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นปรัชญานาทางในการพัฒนาประเทศอย่างต่อเนื่อง เพื่อมุ่งให้เกิดภูมิคุ้มกันและมีการบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างเหมาะสม เพื่อให้การพัฒนาประเทศสู่ความสมดุลและยั่งยืน มุ่งสู่ “สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ด้วยความเสมอภาค เป็นธรรม และมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง”

การพัฒนาประเทศในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 มีแนวคิดที่มีความต่อเนื่องจากแนวคิดของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8-10 โดยยังคงยึดหลัก “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” และ “คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา” รวมทั้ง “สร้างสมดุลการพัฒนา” ในทุกมิติ และขับเคลื่อนให้บังเกิดผลในทางปฏิบัติที่ชัดเจนยิ่งขึ้นในทุกระดับ เพื่อให้การพัฒนาและบริหารประเทศเป็นไปบนทางสายกลาง

การกำหนดทิศทางและยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศในระยะของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 ต้องเร่งสร้างภูมิคุ้มกันเพิ่มขึ้นในมิติการพัฒนาต่าง ๆ ดังนี้

1. การพัฒนาคนและสังคมไทยสู่สังคมคุณภาพ

- 1.1 การสร้างความเป็นธรรมในสังคม
- 1.2 การพัฒนาคนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต

2. การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่ทิศทางการเติบโตในรูปแบบใหม่ ที่มุ่งพัฒนาเศรษฐกิจภายในประเทศให้เข้มแข็ง เพื่อลดการพึ่งพาปัจจัยภายนอก

- 2.1 การสร้างความเข้มแข็งภาคเกษตร ความมั่นคงของอาหารและพลังงาน
- 2.2 การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่การเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน ให้มีความสำคัญกับ

การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจบนฐานความรู้ ความคิดสร้างสรรค์ และภูมิปัญญา

- 2.3 การสร้างความเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาคเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม

ให้ความสำคัญกับการเชื่อมโยงการพัฒนาเศรษฐกิจภายในประเทศกับความร่วมมือระหว่างประเทศในภูมิภาคต่าง ๆ

3. การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

สรุปสาระสำคัญแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555–2559)

2. การประเมินสถานการณ์ ความเสี่ยงและการสร้างภูมิคุ้มกันของประเทศ

2.1 สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่มีผลต่อการพัฒนาประเทศ ประเทศไทยยังต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญทั้งในระดับโลก และภายในประเทศ ซึ่งมีผลกระทบทั้งที่เป็นโอกาสและความเสี่ยงต่อการพัฒนาประเทศ ดังนี้

2.1.1 การเปลี่ยนแปลงสำคัญระดับโลก

- 1) กฎ กติกาใหม่ของโลกหลายด้านส่งผลให้ทุกประเทศต้องปรับตัว
- 2) การปรับตัวเข้าสู่เศรษฐกิจโลกแบบหลายศูนย์กลาง รวมทั้งภูมิภาคเอเชียทวีความสำคัญเพิ่มขึ้น การรวมกลุ่มเศรษฐกิจที่สำคัญต่อประเทศไทยในช่วงแผนพัฒนาฉบับที่ 11 ได้แก่ การรวมกลุ่มในภูมิภาคเอเชีย ภายใต้กรอบการค้าเสรีของอาเซียนกับจีน ญี่ปุ่น และอินเดียและการเป็นประชาคมอาเซียนในปี 2558
- 3) การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุของโลกอย่างต่อเนื่อง
- 4) การเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศโลกส่งผลให้สภาพภูมิอากาศแปรปรวน
- 5) ความมั่นคงทางอาหารและพลังงานของโลกมีแนวโน้มจะเป็นปัญหาสำคัญ
- 6) ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมรวมทั้งตอบสนองต่อการดำรงชีวิตของประชาชนมากยิ่งขึ้น
- 7) การก่อการร้ายสากลเป็นภัยคุกคามประชาคมโลก

2.1.2 การเปลี่ยนแปลงภายในประเทศ

- 1) การเปลี่ยนแปลงสถานะด้านเศรษฐกิจ
- 2) การเปลี่ยนแปลงสถานะด้านสังคม ประเทศไทยก้าวสู่สังคมผู้สูงอายุจากการมีโครงสร้างประชากรที่วัยสูงอายุเพิ่มขึ้น วัยเด็กและวัยแรงงานลดลง คนไทยได้รับการพัฒนาศักยภาพทุกช่วงวัยแต่มีปัญหาคะแนนการศึกษาและระดับสติปัญญาของเด็ก
- 3) การเปลี่ยนแปลงสถานะด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 4) การเปลี่ยนแปลงสถานะด้านการบริหารจัดการการพัฒนาประเทศ

2.2 การประเมินความเสี่ยง ประเทศไทยจะเผชิญกับความเสี่ยงที่ต้องเตรียมการสร้างภูมิคุ้มกันให้ประเทศพร้อมเผชิญการเปลี่ยนแปลงอย่างมีประสิทธิภาพ 6 ประการ ดังนี้

2.2.1 การบริหารภาครัฐอ่อนแอ

2.2.2 โครงสร้างทางเศรษฐกิจไม่สามารถรองรับการเจริญเติบโตอย่างยั่งยืน เศรษฐกิจไทยยังคงพึ่งพาเศรษฐกิจภายนอกประเทศ

สรุปสาระสำคัญ พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการ บริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546

- ☛ พระราชกฤษฎีกานี้มีผลบังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
- ☛ “ส่วนราชการ” หมายความว่า ส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม และหน่วยงานอื่นของรัฐที่อยู่ในกำกับของราชการฝ่ายบริหาร แต่ไม่รวมถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- ☛ “รัฐวิสาหกิจ” หมายความว่า รัฐวิสาหกิจที่จัดตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกา
- ☛ “ข้าราชการ” หมายความว่า พนักงาน ลูกจ้าง หรือผู้ปฏิบัติงานในส่วนราชการ
- ☛ นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชกฤษฎีกานี้

การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ได้แก่การบริหารราชการเพื่อบรรลุเป้าหมายดังต่อไปนี้

- (1) เกิดประโยชน์สุขของประชาชน
- (2) เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ
- (3) มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ
- (4) ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น
- (5) มีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อสถานการณ์
- (6) ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการ
- (7) มีการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ

การบริหารราชการเพื่อให้เกิดประโยชน์สุขของประชาชน

☛ การบริหารราชการเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน หมายถึง การปฏิบัติราชการที่มีเป้าหมายเพื่อให้เกิดความผาสุกและความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน ความสงบและปลอดภัยของสังคมส่วนรวม ตลอดจนประโยชน์สูงสุดของประเทศ

☛ ในการบริหารราชการเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน ส่วนราชการจะต้องดำเนินการโดยถือว่าประชาชนเป็นศูนย์กลางที่จะได้รับการบริการจากรัฐ และจะต้องมีแนวทางการบริหารราชการดังต่อไปนี้

- (1) การกำหนดภารกิจของรัฐและส่วนราชการต้องเป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์และสอดคล้องกับแนวนโยบายแห่งรัฐและนโยบายของคณะรัฐมนตรีที่แถลงต่อรัฐสภา
- (2) การปฏิบัติภารกิจของส่วนราชการต้องเป็นไปโดยซื่อสัตย์สุจริต สามารถตรวจสอบได้และมุ่งให้เกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชนทั้งในระดับประเทศและท้องถิ่น
- (3) ก่อนเริ่มดำเนินการ ต้องวิเคราะห์ผลดีและผลเสียให้ครบถ้วนทุกด้าน กำหนดขั้นตอนการดำเนินการที่โปร่งใส มีกลไกตรวจสอบ
- (4) รับฟังความคิดเห็นและความพึงพอใจของสังคมโดยรวมและประชาชน ผู้รับบริการ เพื่อปรับปรุงหรือเสนอแนะต่อผู้บังคับบัญชา
- (5) ในกรณีที่เกิดปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินการ ให้รีบแก้ไขปัญหาและอุปสรรคนั้นโดยเร็ว

การบริหารราชการเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ

การบริหารราชการเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ ให้ส่วนราชการปฏิบัติดังต่อไปนี้

- (1) จัดทำแผนปฏิบัติราชการไว้เป็นการล่วงหน้า
- (2) การกำหนดแผนปฏิบัติราชการของส่วนราชการ ต้องมีรายละเอียดของขั้นตอน ระยะเวลาและงบประมาณที่จะต้องใช้ในการดำเนินการของแต่ละขั้นตอน เป้าหมายของภารกิจ ผลสัมฤทธิ์ของภารกิจ และตัวชี้วัดความสำเร็จของภารกิจ
- (3) มีการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติราชการตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่ส่วนราชการกำหนดขึ้น
- (4) ในกรณีที่มีการปฏิบัติภารกิจ หรือการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติราชการเกิดผลกระทบ ต่อประชาชน ให้เป็นหน้าที่ของส่วนราชการที่จะต้องดำเนินการแก้ไขหรือบรรเทาผลกระทบนั้น หรือเปลี่ยนแปลงแผนปฏิบัติราชการให้เหมาะสม

☛ ส่วนราชการมีหน้าที่พัฒนาความรู้ในส่วนราชการ เพื่อให้มีลักษณะเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ โดยต้องรับรู้ข้อมูลข่าวสารและสามารถประมวลผลความรู้ในด้านต่างๆ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติราชการได้อย่างถูกต้อง รวดเร็วและเหมาะสม

กับสถานการณ์รวมทั้งต้องส่งเสริมและพัฒนาความรู้ความสามารถ สร้างวิสัยทัศน์และปรับเปลี่ยนทัศนคติของข้าราชการในสังกัดให้เป็นบุคลากรที่มีประสิทธิภาพและมีการเรียนรู้ร่วมกัน ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติราชการของส่วนราชการให้สอดคล้องกับการบริหารราชการให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามพระราชกฤษฎีกานี้

☛ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติราชการให้เกิดผลสัมฤทธิ์ ก.พ.ร. อาจเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อกำหนดมาตรการกำกับกับการปฏิบัติราชการ โดยวิธีการจัดทำความตกลงเป็นลายลักษณ์อักษร หรือโดยวิธีการอื่นใด เพื่อแสดงความรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการ

☛ ให้ส่วนราชการจัดทำแผนปฏิบัติราชการของส่วนราชการนั้น โดยจัดทำเป็นแผนสี่ปีซึ่งจะต้องสอดคล้องกับแผนการบริหารราชการแผ่นดิน

☛ ในแต่ละปีงบประมาณ ให้ส่วนราชการจัดทำแผนปฏิบัติราชการประจำปีโดยให้ระบุสาระสำคัญเกี่ยวกับนโยบายการปฏิบัติราชการของส่วนราชการ เป้าหมายและผลสัมฤทธิ์ของงานรวมทั้งประมาณการรายได้และรายจ่ายและทรัพยากรอื่นที่จะต้องใช้ในการเสนอต่อรัฐมนตรีเพื่อให้ความเห็นชอบ และเมื่อรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติราชการของส่วนราชการใด

การบริหารราชการอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ

☛ เพื่อให้การปฏิบัติราชการภายในส่วนราชการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพให้ส่วนราชการกำหนดเป้าหมาย แผนการทำงาน ระยะเวลาแล้วเสร็จของงานหรือโครงการ และงบประมาณที่จะต้องใช้ในแต่ละงานหรือโครงการ และต้องเผยแพร่ให้ข้าราชการและประชาชนทราบทั่วกันด้วย

☛ ให้ส่วนราชการจัดทำบัญชีต้นทุนในงานบริการสาธารณะแต่ละประเภทขึ้นตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กรมบัญชีกลางกำหนด

☛ ให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและสำนักงานงบประมาณร่วมกันจัดให้มีการประเมินความคุ้มค่าในการปฏิบัติภารกิจของรัฐที่ส่วนราชการดำเนินการอยู่ เพื่อรายงานคณะรัฐมนตรีสำหรับเป็นแนวทางในการพิจารณาว่าภารกิจใดสมควรจะได้ดำเนินการต่อไปหรือยุบเลิก และเพื่อประโยชน์ในการจัดตั้งงบประมาณของส่วนราชการในปีต่อไป ทั้งนี้ตามระยะเวลาที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

☛ ในการจัดซื้อหรือจัดจ้าง ให้ส่วนราชการดำเนินการโดยเปิดเผยและเที่ยงธรรม โดยพิจารณาถึงประโยชน์และผลเสียทางสังคม ภาระต่อประชาชน คุณภาพ วัตถุประสงค์ที่จะใช้ราคา และประโยชน์ระยะยาวของส่วนราชการที่จะได้รับประกอบกัน

แนวข้อสอบ พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และ วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546

5. “รัฐวิสาหกิจ” นั้นจะต้องจัดตั้งขึ้นโดยกฎหมายใด

ก. พรบ. และ พรฎ.

ข. พรบ. และ ข้อบัญญัติ

ค. พรบ. หรือ พรฎ.

ง. พรบ. หรือ ข้อบัญญัติ

ตอบ ค. พรบ. หรือ พรฎ.

“รัฐวิสาหกิจ” หมายความว่ารัฐวิสาหกิจที่จัดตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกา

6. ผู้รักษาการตาม พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 คือใคร

ก. นายกรัฐมนตรี

ข. คณะรัฐมนตรี

ค. วุฒิสภา

ง. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

ตอบ ก. นายกรัฐมนตรี

ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชกฤษฎีกานี้

7. หมวด 1 ในพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.2546 นั้นมีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับเรื่องใด

ก. การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

ข. การบริหารราชการเพื่อให้เกิดประโยชน์สุขของประชาชน

ค. การบริหารราชการเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ

ง. การบริหารราชการอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ

ตอบ ก. การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

หมวด 1 การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

8. ข้อใดคือการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

ก. เกิดประโยชน์สุขของประชาชน

ข. เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ

ค. มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่า

ง. ถูกทุกข้อ

13. เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติราชการให้เกิดผลสัมฤทธิ์ ก.พ.ร. อาจเสนอต่อผู้ใดเพื่อกำหนดมาตรการกำกับกับการปฏิบัติราชการ

ก. คณะรัฐมนตรี

ข. สำนักงาน ก.พ.

ค. นายกรัฐมนตรี

ง. รัฐสภา

ตอบ ก. คณะรัฐมนตรี

เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติราชการให้เกิดผลสัมฤทธิ์ ก.พ.ร. อาจเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อกำหนดมาตรการกำกับกับการปฏิบัติราชการ โดยวิธีการจัดทำความตกลงเป็นลายลักษณ์อักษรหรือโดยวิธีการอื่นใด เพื่อแสดงความรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการ

14. หมวด 3 ในพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.2546 นั้นมีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับเรื่องใด

ก. การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

ข. การบริหารราชการเพื่อให้เกิดประโยชน์สุขของประชาชน

ค. การบริหารราชการเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ

ง. การบริหารราชการอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ

ตอบ ค. การบริหารราชการเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ

หมวด 3 การบริหารราชการเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ

15.หน่วยงานใดร่วมกันจัดทำให้มีการประเมินความคุ้มค่าในการปฏิบัติภารกิจของรัฐที่ส่วนราชการดำเนินการอยู่

ก. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ข. สำนักงานงบประมาณ

ค. สำนักงาน ก.พ.ร.

ง. ถูกเฉพาะข้อ ก. และ ข้อ ข.

ตอบ ง. ถูกเฉพาะข้อ ก. และ ข้อ ข.

ให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสำนักงานงบประมาณร่วมกันจัดทำให้มีการประเมินความคุ้มค่าในการปฏิบัติภารกิจของรัฐที่ส่วนราชการดำเนินการอยู่เพื่อรายงานคณะรัฐมนตรีสำหรับเป็นแนวทางในการพิจารณาว่าภารกิจใดสมควรจะได้ดำเนินการต่อไปหรือยุบเลิก และเพื่อประโยชน์ในการจัดตั้งงบประมาณของส่วนราชการในปีต่อไป ทั้งนี้ ตามระยะเวลาที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

สั่งซื้อได้ที่

www.SheetRam.com

โทรศัพท์ : 02-7230950,02-5141422,
085-9679080,085-9993722,085-9993740

โอนเงินเข้าบัญชี @แพทย์ ชื่อบัญชี

บริษัท ชีทราม จำกัด

ธนาคารกรุงไทย สาขาโชดชัย 4 เลขที่ 084-0-19786-1

ธนาคารกสิกรไทย สาขาโชดชัย 4 เลขที่ 721-2-52979-0

ธนาคารทหารไทย สาขาโชดชัย 4 เลขที่ 036-2-72452-8

แจ้งการโอนเงิน พร้อมชื่อ และอีเมลล์ที่

LINE ID : sheetram

โทรศัพท์ : 02-7230950,02-5141422,085-9679080,
085-9993722,085-9993740